

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

**ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ
СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

**Матеріали
науково-практичної конференції**

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П. Драгоманова (протокол № 4 від 21 грудня 2016 р.).

Проблеми фахової підготовки вчителя початкової школи в контексті становлення нової української школи: Збірник тез міжнародної науково-практичної конференції: (м. Київ , Україна , 2 грудня 2016 року)

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми фахової підготовки вчителя початкової школи в контексті становлення нової української школи», що проходила 2 грудня 2016 року в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова (м. Київ).

Тексти надруковано в авторській редакції; за точність наведених фактів і даних відповідальність несуть автори.

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО КОМПЕТЕНТНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ВНЗ

Альмерот О.В......9

РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННІ УЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Баліка Л.А......12

ТОЛЕРАНТНІСТЬ – ПРОФЕСІЙНА ЯКІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Біда О.А......15

СУЧАСНІ ОСВІТНІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Бобрицька В.І......20

ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ ЧЕТВЕРТОГО КЛАСУ В ПРАКТИЦІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Бондаренко Г.Л., Сізоненко К.В......25

ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ – КРОК ДО ОНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ У СУЧАСНІЙ ШКОЛІ

Буденкевич Ю.Л......28

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ

Васютіна Т.М......31

РІДНОМОВНА КНИГА ЯК ЗАСІБ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Волошина В.В......34

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Грітченко Т.Я......37

РОЛЬ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В ПРОЦЕСІ
ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДЕКОРАТИВНО-
УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА

Григоренко В.Є.....40

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ
ВЧИТЕЛІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Гордуз Н.О.....44

ПРІОРИТЕТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ УКРАЇНСЬКОГО ВЧИТЕЛЯ-
ЕМІГРАНТА МІЖВОЄННОЇ ДОБИ

Джус О.В.....49

СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
ЯК СКЛАДОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Дідур Н.А.....55

ТРИЄДИНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ У ПРИЗМІ СПАДЩИНИ
В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Дідусь С.В.....59

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ВОЛІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У НАВЧАЛЬНО-
ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Дубініна К.В.....63

АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ
ШКОЛИ

Зарудня О.М.....69

ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ПОБУДОВИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ –
ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПЕДАГОГА

Зеленська Л.М.....73

ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК СУЧАСНА
ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Калугіна Т.В.....77

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО АУДІЮВАННЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ	
Каніщенко А.П.	81
ЕТНІЗАЦІЯ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ВАЖЛИВИЙ ПРИНЦИП НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ	
Коваль Т.В.	85
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ АВІАФАХІВЦІВ З ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН	
Коваленко О.П.	89
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	
Козак Л.В.	93
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРАКТИКУ РОБОТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ШКОЛИ	
Комар О.А.	97
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Кондратюк О.М.	99
ШЛЯХИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НЕУСПІШНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	
Кондратюк С.М., Мордвінова І.В.	103
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО КЛАСНОГО КЕРІВНИЦТВА В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ ВПНЗ	
Коханко О.Г.	106
ДІАЛОГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ УМІНЬ ЧИТАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ	
Кравець Н.П.	111
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ В УКРАЇНІ	
Кучай О.В.	114

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ АВІАЦІЙНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	
Кучай Т.П.	117
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	
Лапченко І.О.	119
МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ У КОНТЕКСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	
Лисенко О.М.	122
ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ТА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Матвієнко О.В.	128
РЕФЛЕКСІЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ ОСВІТНІХ ЗМІН	
Марусинець М.М.	132
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО ВИХОВАННЯ У ПОЗАНАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
Маятіна Н.В.	138
РОЛЬ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	
Міськевич Л.В.	142
ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Мороз Д.В.	145
ФОРМУВАННЯ ВМІННЯ ВЧИТИСЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ – ОДНА З УМОВ УСПІШНОЇ ПОБУДОВИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	
Наталич Л.В.	149

СИСТЕМА ВИХОВНОЇ РОБОТИ КОНОТОПСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №7 ІМЕНІ Г. ГУЛЯНИЦЬКОГО В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	
Папенко Н.М.	152
СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОРЕГУЛЯЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Петрова А.С.	157
ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Прокопенко З.Л.	160
ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ВИПУСКНИКА ШКОЛИ ДО УСПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА НА БАЗІ КОНОТОПСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №7 ІМЕНІ Г. ГУЛЯНИЦЬКОГО	
Пустовойт С.В.	163
СУБ'ЄКТНІСТЬ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНО ВМОТИВОВАНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Севастюк М.С.	165
МОВОЗНАВЧА ПІДГОТОВКА НОВОГО УЧИТЕЛЯ ДЛЯ НОВОЇ ШКОЛИ	
Семеренко Г.В.	170
ДЕБАТНА МЕТОДИКА ЯК КОМПОНЕНТ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	
Сенчило А.В.	175
ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Сухопара І.Г.	178
ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	
Тітяєв В.М.	181

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
Телецька Л.І.....	184
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УКРАЇНИ	
Тесленко В.В.....	187
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ УМІНЬ РОЗВ'ЯЗУВАТИ ТИПОВІ ЗАДАЧІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Тесленко Т.В.....	190
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ГЕТЕРОГЕННИМИ ГРУПАМИ УЧНІВ	
Тутова Т.Б.....	194
ПОЛІЕТНІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ СФЕРИ СТУДЕНТА	
Цихмейструк О.М.....	199
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМА УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ ОНОВЛЕНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	
Чабайовська М.І.....	204
МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	
Чайченко В.Ф.....	207
ПІДГОТОВКА БАТЬКІВ-ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ ДІТЕЙ У ДИТЯЧОМУ БУДИНКУ СІМЕЙНОГО ТИПУ	
Чистяк О.В.....	211
ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У США	
Чичук А.П.....	213

творчій педагогічній діяльності), відповідним рівнем знань предмету, який викладає, набутими психолого-педагогічними знаннями, уміннями та навичками, які, за сприятливих для педагогічної творчості учителя умов, забезпечують його ефективну педагогічну діяльність із розвитку потенційних творчих можливостей учнів.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ

Васютіна Тетяна Миколаївна
кандидат біологічних наук, доцент
**Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова
м. Київ, Україна**

Однією із вимог сучасної школи при вивченні предмету «Природознавство» є використання у навчально-виховному процесі природознавчого та краєзнавчого матеріалу і обов'язкове проведення навчальних екскурсій. У цьому зв'язку, оновлена програма з предмету вміщує розширений перелік 17-ти екскурсій, які учитель початкової школи повинен уміти організовувати і проводити [3].

З метою ефективної підготовки студентів до даної діяльності, враховуючи те, що навчальні екскурсії проводяться у різних місцях (у природі, на підприємстві, музеї тощо), на факультеті педагогіки і психології НПУ імені М.П. Драгоманова суттєва увага приділяється дисциплінам «Основи природознавства та суспільствознавства», «Методика навчання освітньої галузі «Природознавство», польовій та педагогічній практикам з 1 по 4-й курси та систематичному навчанню і практиці на базі гідрометеорологічної станції «Київ», Національного еколого-натуралістичного центру, Національного ботанічного саду імені М. Гришка, Ботанічного саду імені Олександра Фоміна, планетарію, музеїв м. Києва та його околиць.

Так, при підготовці майбутніх учителів початкової школи до проведення навчальних екскурсій у музей, ключовою у є співпраця з Національним науково-природничим музеєм Національної академії наук України. Методологічною основою для підготовки студентів до досліджуваної діяльності є праці таких учених як В.Г. Гашкова, Г.М. Гогіберідзе, О.П. Мандебура, Т.Д. Олексенко, Т.М. Стручаєва, М.Г. Чесняк та інших, які вивчаючи педагогічні можливості музею, заклали основи уявлень про розвивальний характер музейного середовища. На основі аналізу їх досліджень в галузі розробки музейних педагогічних технологій за принципом класно-навчального заняття було виділено компоненти *структури* музейного середовища (особистісний, матеріальний та організаційний) і закладено основи рефлексії в музейному середовищі. Враховуючи це, Б.А. Столяровим розроблена **модель** музейно-педагогічного процесу, до якої входять: *складові музейно-педагогічного процесу* (музейне середовище, навколомузейний простір, музейна будівля, експозиція, експонат, глядач, музейний педагог); *форми музейно-педагогічного процесу* (екскурсія, заняття в музейній аудиторії або студії, лекція); *методологічна основа музейно-педагогічного процесу* (діалог з музейним педагогом, уявний діалог з експонатом, міжособистісний діалог учасників педагогічного процесу); *принципи і методи спілкування* (партнерські відносини вчителя й учня з опорою на їхній життєвий досвід; інтерактивний: людина запам'ятовує тільки те, що робить; комплексний: задіяні логіко-аналітичний, чуттєвий, психомоторний канали сприйняття; вільний вибір змісту і форм сприйняття інформації) [1].

Опираючись на вказані вище компоненти *структури* музейного середовища та *модель* музейно-педагогічного процесу, ми відповідним чином організували вивчення дисциплін «Основи природознавства» та «Методика навчання освітньої галузі «Природознавство». Перш за все, у робочих програмах цих дисциплін ми виокремили місце і час для проведення екскурсій у музеї та інші установи. Традиційно ця діяльність відбувається за рахунок самотійної роботи. До того ж, екскурсії готуються і проводяться самими

студентами. У рамках кредитно-модульного навчання за організацію і проведення екскурсії студент одержує певну кількість балів до свого рейтингу з дисципліни. Причому, таку екскурсію він проводить двічі: перший раз – для студентів своєї групи (відпрацьовуючи уміння проводити екскурсію в рамках «Методики навчання освітньої галузі «Природознавство»), другий – для однієї з груп студентів 1-го курсу (з метою закріплення ними знань з «Основ природознавства та суспільствознавства»). Таким чином, шляхом подвійного повторення змісту екскурсії майбутній учитель краще оволодіває інформацією природничого характеру, відпрацьовує методику проведення екскурсії в музеї та суттєво полегшує виховну роботу академічних кураторів.

Підготовка майбутніх учителів початкової школи до проведення навчальних екскурсій у музей передбачає три етапи роботи: **загальноінформаційний або підготовчий** (через анонси, підготовку інформації про експонати, які передбачені для вивчення програмою з природознавства початкової школи, зустрічі з співробітниками); **основний** (залучення студентства до організації і проведення екскурсії в музей, формування мотивації для його відвідування, вміння розуміти та оцінювати науковий і виховний контекст музейних експонатів для формування природничо-наукової картини світу у молодших школярів); **заклучний** (проведення післяекскурсійної роботи, виготовлення методичних папок, презентацій про значення побачених музейних експонатів для реалізації завдань освітньої галузі «Природознавство» у початковій школі).

Як засвідчує практика, запропоновані орієнтири підготовки майбутніх учителів початкової школи до проведення навчальних екскурсій в музейсприяють більш глибокому формуванню у них фахових компетенцій з відповідної методики, забезпечують високий рівень їх відтворення під час педагогічної практики, зумовлюють активне залучення студентів до використання засобів музейної педагогіки в освіті молодших школярів у майбутній професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Гогиберидзе Г.М. Теоретические предпосылки формирования музейной педагогики / Г.М. Гогиберидзе, М.Г. Чесняк // Сборник научных трудов СевКавГТУ. Серия «Гуманитарные науки». – Северо-Кавказский государственный технический университет. – № 4. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ncstu.ru/>.

2. Васютіна Т.М. Роль природничого музею у підготовці майбутніх учителів початкових класів // Матеріали Міжнар. наук. конф. «Природничі музеї та їх роль в освіті на науці». – Київ: Вид-во КНУ імені Т.Г. Шевченка, 2015. – С.201-203 .

3. Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1 – 4 класи (оновлено). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>

РІДНОМОВНА КНИГА ЯК ЗАСІБ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Волошина Вікторія Валентинівна

кандидат педагогічних наук, доцент

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова

м. Київ, Україна

Жодного вчителя не можуть залишити байдужим поради, думки В.О. Сухомлинського стосовно книги – найціннішого джерела духовної культури: „З першого дня шкільного життя ми виховуємо в дитини бережливе ставлення до всього, що дають їй старші покоління для навчання, зокрема до книжок”.

Педагог рішуче відстоював тезу про значну роль книги в розвитку та вихованні підростаючого покоління: „Тридцять років роботи в школі глибоко переконали мене в тому, що книга – велика виховна сила. Могутню силу